

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četrt leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 29. junija 1859.

Ozdravljati vrančni prisad, čerm ali metljaje.

V poslednji seji kmetijskega zбора v Ravicz-u na Pruskom je bilo gospodarjem na znanje dano od gospoda Lehman-a v Ničeji priporočano zdravilo zoper vrančni prisad, čerm ali metljaje, kakor jim na Notranjskem sploh pravijo, in ki konje, govejo živino in ovce radi napadajo.

1. Pri goveji živini. Berž ko se je zapazilo, da je v kaki čedi le eno živinče za vrančnim prisadom zbolelo, se more po vseh ustah reči, da je omenjena bolezen več ali manj med celo čedo zatrošena.

Da se ta bolezen odverne, se mora:

- gnoj nagloma iz bleva izkidati,
- vsakemu živinčetu na persih zavleči; zavleka naj se pusti 14 dni;
- vsakemu živinčetu naj se daje skozi 6 do 8 dni, in sicer vsaki dan po trikrat mlačne pijače s pšeničnimi otrobi oblojene, in vsakikrat po bokalu piti dati, v kateri se ima 1 lot solitarja in pa 2 lota gorenke soli raztopiti, tedaj po 3 bokale pšeničnih otrobov, 3 lote solitarja in pa 6 lotov gorenke soli pridjati,
- dobro rejenim živinčetom naj se puša in vsakemu vzame, ko se mu pušča, po velikosti in močnosti po 4 do 6 funtov kervi,
- vsakemu živinčetu se dajè zjutraj na tešče, to je, preden se mu klaje prinese, vsaki drugi dan skoz 8 dni 1 lot klorovega apna (Chlorkalk), ki se raztopi v 3 maseljcih merzle vode.

Če letni čas pripusti in kdor ima priliko, mora vsaki dan živino zjutrej in na večer kopati, in če ne dežuje, naj jo pusti od jutra do večera pod košatimi drevesi v senci. Hlev naj se nastilja s peskom namesti slame, da nima živina prilike po slami segati, ako je lačna; razuntega je pesek v hlevu hladen nastel, kar je za unete bolezni pri živini gotovo verlo zdravilo. Med vsem tem se mora tudi hlev vsaki dan zjutrej in zvečer s klorom pokaditi in vseskoz, kar je le najbolj moč, gnoj in scavnicu spod živine spravljati.

Ravno tako se mora živina najmanj po dvakrat na dan z merzlo vodo napajati.

2. Pri konjih. Bolni konj se, kar klajo, puščanje in zavleko zadeva, ravno tako glešta in opravlja, kakor goveja živina, le samo klorovega apna se mu ne daje; namesti klorja se prideva merzli vodi toliko žveplene kislino (hudičevega olja), da je precej kisla.

Ker pa živinče po ti primeši vode rado ne pije, se je iz začetka menj jemlje, dokler se je živina bolj ne privadi. Potem pa, ko je gospodar pri živinčetu prikazek bolezni zapazil, ga mora vsake pol ure z merzlo vodo kliširati.

3. Pri ovcah. Tudi bolni ovci se mora na persih zavleči in na vratu puščati, pa ne poln maseljc kervi vzeti. Zjutrej na tešče, opoldan in zvečer se dá popiti vsaki ovci 1 dober maseljc te-le mešance, ki se napravi iz 9 bokalov vode, 1 lota žveplene kislino in 4 lotov solitarja. Ta pijača se dan za dnevom posebej napravlja. Če so ovce sol

lizati privajene, se jim zvečer tistega dné, kadar se ta mešana pijača napravlja, soli daje, kar se le zato storí, da ovce drugi dan vodo z žveplokislino in solitarjem zmešano same pijó, in to že zavolj tega dovelj dela prihrani, ker jim ni treba preveč okisane vode v gobec vlivati. Dokler pa niso ovce popolnoma zdrave, se nimajo na pašo goniti; kdor ima priliko, naj jih večkrat koplje, ker pogostno kopanje ovcam k zdravju veliko veliko pripomore.

Iz „Landw. Anz.“

Gospodarske skušnje.

(Debele špargeljne zrediti). Angležki vertnarji priporočujejo, da se imajo špargeljne steblica od konca mesca listopada (novembra) požeti, in potem, ko so ene dni ležale, jih sožgati in njih pepél po špargeljnovih gredah potresti. Po tem pepélu se na vsaki 20 čevljev dolgi in 6 čevljev široki gredi en voz frišnega s tičjekom pomešanega gnoja potrosi in zagrebe. Spomladi zgodaj se greda prekopuje in nekoliko s soljo potrese. Sol zatare plevél in travo, in pospeši špargelj, da hitreje raste in se spešneje debeli.

Gospodarska novica.

(Slamnati strelovodi). Blizu Tarbes-a na Francozkem si je 18 sošesek strelovode iz slame napravilo. Mnoge skušnje poterjujejo, da ima strela tako moč, da enega vola ubije, in da ena sama slamnata bilka pa toliko moči v sebi ima, da strelo odverne.

Letni zbor c. k. kmetijske družbe v Ljubljani.

(Konec.)

Na Švabskem so leta 1857 napravili družbo za povzdigo konjske reje. Kdor želi v to družbo stopiti in njeni deležnik biti, plača vsako leto 3 gold. S tem dnarjem sosebno in še z nekterimi drugimi dohodki kupuje družtvu vsako leto lepe kobile za pleme in po srečkanji (lozanji) se delé med deležnike; kdor kobilo dobí, mora perve dve žebeti prepustiti družtvu; potem je kobila popolnoma njegova in tudi vse druge žebeta. — To so poglavite postave tega družtva; pa še več druzega je, kar družbine postave prepisujejo celo natanko. — Osnovo tega družtva je poslalo visoko ministerstvo notranjih oprav slavnemu našemu deželnemu poglavarstvu, in to jo je izročilo kmetijski družbi, naj ona pové, kaj misli o tej družbi, in ali bi se dalo kaj takega tudi pri nas s pridom vpeljati? Glavni odbor, kteri v vseh važnih zadevah poddružnice za njih svét popraša, jih je vprašal tudi zavoljo tega družtva; tudi še do nekterih drugih zvedenih mož in sosebno do ritmojstra pri žebcarjih v Selu gosp. Ohmig-a, kteri našo deželo dobro pozná, se je družba obernila, da bi zvedila, kaj on misli.

Gospod dr. Bleiweis je razložil zboru vse to in mu razodel, kar je družba pozvedila od poddružnic svojih in še drugih gori omenjenih zvedencov. Da bi bila taka družba deželi zlo koristna, o tem ni dvombe; al koristna more